

Metode til beregning af befolkningsprognose.

1 Model

Til beregningen bruger Boelplan/Dataproces en model ProPlan GIS. Modellen bygger på, at borgerne flytter, når deres bolig ikke passer til deres liv. Det er specielt størrelsen af boligen, der er afgørende. Når for eksempel husstanden bliver for stor i forhold til boligen, flytter borgeren.

Husstandsstørrelsen afhænger meget af alderen. I den brugte beregningsmodel opdeles boliger efter følgende størrelser:

- **Lille** 1-2 værelser typisk lille husstand uden børn, beboet af enten yngre eller ældre beboere
- **Mellem** 3-4 værelser typisk mindre husstand på 2 personer, evt. med barn, beboet af beboer på 25-30 år op opefter
- **Stor** 5 eller flere værelser typisk større husstand med et eller flere børn, beboet af beboer på 30 år og op til 70 år

Ud over opdelingen i boligstørrelse er der flere andre principper, der er afgørende for modellen:

- Tilflytning af personer kræver frigivelse af boliger. Dette sker ved fraflytning og død. Der er således et naturligt loft over tilflytningen. Der skal være en ledig bolig i passende størrelse, for at man kan flytte til kommunen.
- Boligtype indgår også som bestemmende faktor for fertilitet.
- De unge mellem 18-24 flytter hjemmefra, ofte ud af kommunen. De tilflytter på lige fod med andre.
- Da skoledistrikterne vil være forskellige med hensyn til fordeling af boligtyperne, vil der umiddelbart kunne genereres distriktsprognoser, så distriktsforskelle træder tydeligt frem.
- To skoledistrikter, Ebeltøft og Mols, er behandlet særskilt i forhold til forudsætninger og tilflytning og fraflytning.

2 Fertilitet i boligtyper

I prognosen beregnes fertiliteten for tre forskellige boligstørrelser, lille, mellem og stor. Den beregnes alene ud fra tal for Syddjurs Kommune. Den beregnes for hver alder for sig.

Lille bolig er på 1-2 værelser. Her bor der relativt mange enlige, og fertiliteten er lav. En bolig i mellemstørrelse er på 3-4 værelser. Her får man typisk børn lidt tidligere, end man gør i stor bolig, som er på 5 værelser eller mere. Det kan blandt andet skyldes en lidt kortere uddannelseslængde, samt at unge i 20'erne, der får børn, må antages at være flyttet hjemmefra til en mindre bolig.

I prognosen beregnes fertiliteten som et gennemsnit over fire år. Distrikterne er forskellige med hensyn til fordeling mellem boligstørrelserne. Derfor vil den samlede fertilitet svinge mellem distrikterne.

3 Fraflytning og tilflytning

Bortset fra aldersgruppen 18-24, der behandles specielt, benyttes nettofraflytningen som udgangspunkt for de enkelte aldersklasser. For alle aldersgrupper opdelt på køn og boligstørrelse benyttes historiske data for de seneste 5 år. Her kan man se, om nettotilflytningen i gennemsnit har været positiv eller negativ.

For Syddjurs kommune er nettotilflytningen typisk positiv fra 0-5 år. Fra 6 til 18 år er den typisk omkring 0. Fra 19-24 er den negativ, hvorefter der sker en tilflytning for aldersgrupperne 25-40 (afhænger til dels af boligstørrelsen). For aldersgruppen over 40 er nettotilflytningen igen typisk negativ. Dette er den meget overordnede beskrivelse. Der er mange variationer, både inden for aldersgrupperne, der er forskel mellem kønnene, og billedet varierer noget fra år til år, hvis man ser på enkelte årgange.

Ideen i modellen er, at hvis der er en negativ nettotilflytning, det vil sige, at folk rent faktisk flytter fra kommunen, så gør de det også i fremskrivningerne. Der bliver med andre ord flyttet nogle personer ud af kommunen. Disse fraflytninger inklusive dødsfald betyder, at der blive frigjort nogle boliger, og kun ved at der bliver nogle boliger ledige, kan der flytte nye personer til kommunen.

Tilflytterne er personer i de aldersgrupper, hvor nettotilflytningen er positiv. Det beregnes, hvilket boligbehov disse personer har. Det samlede boligbehov sammenlignes med det antal boliger, der er blevet ledigt. Hvis det samlede boligbehov for tilflytterne er større end det frigivne antal boliger, fordeles de frigivne boliger forholdsmæssigt mellem aldersgrupperne.

4 Beregningsmetode

For at beregne, hvor mange boliger, der bliver ledige ved fraflytninger, benyttes boligbehovet. Denne størrelse er fundet som en middelværdi over fem år og beskriver, hvor stor en del af en bolig, en person på en given alder i gennemsnit 'forbruger'. Boligbehovet er lig den reciprokke husstandsstørrelse for givet køn og alder, hvor husstandsstørrelsen er beregnet uden børn.

Boligbehovet angiver, hvor ofte man bor alene eller sammen med en eller flere andre voksne, givet alder og boligstørrelse. Hvis man bor som eneste voksen i en husstand, er boligbehovet 1. Hvis man bor med en anden voksen, er boligbehovet 0,5.

Det har vist sig, at boligbehovet er meget konstant mellem forskellige kommuner. Er man for eksempel omkring 50 år og bor i stor bolig, vil boligbehovet typisk være 0,6. De fleste 50-årige i stor bolig bor sammen med en anden voksen, men der er nogle, som bor alene. I en lille bolig vil boligbehovet for en 50-årig være omkring 0,9. De fleste 50-årige i lille bolig bor alene, men der er nogle, som bor sammen med en anden voksen. Det er disse aldersmæssige afhængigheder, som er meget ens, uafhængigt af om der er tale om en landkommune, en provinsby, en omegnskommune i hovedstadsområdet eller en bykommune tæt på København.

Der beregnes et glidende gennemsnit over aldersgrupper. Til at beregne værdierne nettotilflytning, fertilitet og boligbehov for eksempel de 37-årige kvinder beregnes gennemsnit over aldrene 36, 37 og 38 med faktorerne 0,25, 0,5 og 0,25.

For de ældre borgere over 95 år er datagrundlaget for lille til at foretage beregninger på enkeltårgange. Derfor ses alle disse borgere under ét med ens forblivelsesrater.